

eller Leje, Fæste eller hvad man nu vil kalde det — det kaldes af Landbokommissionen for Eje. Forskellen er kun, at Forslag A gaar ud paa, at der skal være periodiske Vurderinger. Jeg sætter i alt Fald overordentlig megen Pris paa, at Staten beholder sin Førsteprioritet i den Værdi, som Jorden har i Øjeblikket, og faar den forrentet. Men det kan vi altid faa Lejlighed til at drøfte til sin Tid. I dette Øjeblik tror jeg ikke, vi er klare til at føre de Principper ud i Livet.

Jeg mener, at det, for at vi ikke skal stagnere paa dette Omraade, er nødvendigt at føre dette Lovforslag igennem. Men jeg mener rigtignok ogsaa, at saa maa vi senere tage Spørgsmaalet op til alvorlig Drøftelse. Præstegaardsjorden betragter jeg kun som en Draabe i Havet, thi naar vi skal lovgive rationelt paa dette Omraade, betyder denne Jord ikke meget, der maa andre Lovgivningsforanstaltninger til. Vi maa tage Spørgsmaalet op om, hvorfra Jord skal skaffes, og paa hvilken Maade Staten skal skaffe den. Derom skal jeg være villig til at optage en Forhandling, jeg havde nær sagt naar som helst, thi det er et Maal, der ligger mig meget stærkt paa Sinde, at faa skabt Mulighed for, at alle, som vil og kan, kan faa Jord at arbejde med. Men jeg tror, at vi i Øjeblikket er bedst tjente med at fremme de faa Ændringer i det bestaaende, som Lovforslaget indeholder, og som alle er en naturlig Følge af Udviklingen, for saa bagefter at tage det store Spørgsmaal op. Jeg antager ogsaa, uden at jeg ved det, at det har været Ministerens Tanke, at saaledes som den politiske Situation ligger, og som Prisforholdene stiller sig i Øjeblikket, vil det være klogest kun at fremme Sagen paa det gamle Grundlag. Det er ud fra disse Betragtninger, man skal se denne Sag, men derfor bør vi ikke glemme at tage selve Jordspørgsmaalet op til en rationel Behandling.

Johannes Pedersen: Jeg skal ikke fordybe mig i Lovforslagets Enkeltheder, men kun, i Modsætning til det ærede Medlem fra Skern (Ovesen), udtale, at det vilde være meget imod mit Ønske, at de Bestemmelser, hvorved Byarbejdere ved Hjælp af de senere Love har faaet Adgang til Overtagelse af Statshusmandsbrug, skulde gaa ud. Jeg har mange Erfaringer for, at Byarbejdere, som er fødte paa Landet og i deres unge Aar har været paa Landet og derefter har arbejdet i Byerne i en længere Aarrække, stadig har længtes til-

bage til Landet, og det har i de fleste Tilfælde vist sig, at de har været dygtige Brugere af saadanne Husmandsbrug. Jeg tænker ikke her specielt paa Statshusmandsbrug, men paa andre Husmandsbrug, som jeg har mere Kendskab til. Ligeledes vilde jeg nødig se, at den tidligere Bestemmelse om de 5 Aar, som det ærede Medlem fra Skern ønskede optaget igen, paa ny blev indsat. Man ser endog, at Gaardmandsbørn, som i en Aarrække har arbejdet som Byarbejdere i den ene eller den anden Virksomhed, har længtes efter at komme tilbage til Landbruget, og det har vist sig, at selv om de er kommet ind til Byen i en ung Alder, har de i mange Tilfælde, naar de overtog Fædrenegaarden, endnu været i Besiddelse af de Kundskaber, der hører til for at kunne drive et Landbrug. Hvis disse Bestemmelser blev udtaget, vilde det ogsaa, som det blev sagt af det ærede Medlem fra Fuglebjerg (Martin Hansen), ramme dem, som ikke direkte arbejder ved Landbruget, men ved en Industri eller anden lignende Virksomhed ude paa Landet.

Der blev talt om Prisstigningen paa Besætninger. Første Gang der blev oprettet Husmandsbrug, kunde faktisk 400—500 Kr. forslaa meget godt til Indkøb af en Besætning. Noget havde det sin Grund i, at de oprettede Brug var betydelig mindre end nu. Men den stærke Stigning i Priserne paa de Kreaturer og Heste, som Flertallet af Statshusmændene er nødt til at skaffe, fordi de ellers ikke kan faa deres Jord drevet — Prisen er to—tre Gange højere end før Krigen — kunde nok være Grund til at tage under Overvejelse, om der ikke kunde findes en Form, hvorved der ved Siden af Laanet til Brugets Oprettelse kunde ydes en Slags Driftslaan, for hvilket vedkommende kunde købe sig Besætning. Efterhaanden som Brugene er blevet større, skal man være mere og mere formuende for at komme i Besiddelse af et Statshusmandsbrug.

Naar, som det ærede Medlem fra Skern (Ovesen) nævnede, en Besætning kan anslaaes til mellem 1,400 og 1,500 Kr., vil der til de Brug, en Mand vil kunne faa efter Lovforslaget, ikke være tilstrækkelig Besætning, men jeg er enig med det ærede Medlem fra Fuglebjerg 1, at naar de vedkommende faar en delvis Besætning for den Sum, de har og skal have til Raadighed, kan de, naar de er arbejdssomme og flittige, slide dem til noget mere Besætning ved Brugen af Ejendommen.

Det ærede Medlem fra Lejre (N.